

РЕЦЕНЗІЯ

офіційного рецензента Петра Муравйова, доктора медичних наук, професора кафедри хірургії, променевої діагностики, радіаційної медицини, терапії та онкології ОНМедУ, доцента, на кваліфікаційну роботу здобувача кафедри хірургії, променевої діагностики, радіаційної медицини, терапії та онкології ОНМедУ Слепова Владислава Вікторовича на тему: «Вибір оптимальних методик мініінвазивних втручань на наднирниках» для розгляду на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 14.01.03 «Хірургія» (Медичні науки).

1. Актуальність вибраної теми дисертації

За даними багатьох вітчизняних та зарубіжних видань, ендоскопічна адреналектомія є золотим стандартом хірургічного лікування більшості захворювань надниркових залоз. Мініінвазивні хірургічні втручання на надниркових залозах супроводжуються меншим післяопераційним болем, зменшенням кількості ускладнень, скороченням термінів післяопераційної реабілітації, покращенням якості життя пацієнтів після операції. Однак виконання трансабдомінального лапароскопічного доступу супроводжується певними технічними труднощами, обумовленими анатомічними взаємовідносинами наднирників із оточуючими органами та магістральними структурами. Отже питання вибору найбільш оптимального доступу до надниркової залози із урахуванням анатомічних та патоморфологічних патернів є вельми актуальним.

2. Зв'язок теми дисертації з державними та галузевими науковими програмами.

Представлена дисертаційна робота є фрагментом планової науково-дослідної роботи кафедри хірургії, променевої діагностики, радіаційної медицини, терапії та онкології ОНМедУ на тему ««Розробка та

впровадження нових методів мініінвазивних та ендоваскулярних хірургічних втручань при метаболічному синдромі, ендокринної патології, захворюваннях легень, стравоходу, печінки та позапечінкових жовчних проток, шлунку, підшлункової залози, товстої та прямої кишки, судин» (№ держреєстрації 0119U003573). Здобувач є співвиконавцем теми.

3. Новизна представлених теоретичних та/або експериментальних результатів проведених здобувачем досліджень, повнота викладу в опублікованих працях.

Суттєво уточнено особливості виконання та перебігу післяопераційного періоду після виконання трансабдомінальних та ретроперитонельних адреналектомій.

Обґрунтовано доцільність виконання ретроперитонеальних втручань за умови наявності даних в анамнезі щодо виконаних раніше хірургічних операцій на органах верхнього поверху черевної порожнини.

Доповнені дані щодо характеру інтраопераційних та віддалених післяопераційних ускладнень лапароскопічних адреналектомій.

Розширені уявлення щодо змін якості життя у довгостроковій перспективі після виконання різних видів адреналектомій.

Науково обґрунтовані розширені покази до застосування ретроперитонеальної адреналектомії.

Удосконалено методику ретроперитонеальної адреналектомії.

Вперше показані переваги застосування пристрою LigaSure при перетинанні великих вен під час виконання відеоендоскопічної адреналектомії.

4. Теоретичне та практичне значення результатів дослідження.

Теоретичне значення представленого дисертаційного дослідження полягає у науковому обґрунтуванні алгоритму вибору методу хірургічних втручань з приводу пухлин надниркових залоз. Впроваджений в практику

метод операції на надниркових залозах спрямований на покращення результатів їх хірургічного лікування. Розроблено та впроваджено в практику нову удосконалену методику ретроперитонеальної адреналектомії. Уточнені покази до застосування ретроперитонеальної адреналектомії. Результати дослідження впроваджені в практику роботи хірургічних відділень Одеської обласної клінічної лікарні, Одеської клінічної лікарні на залізничному транспорті, матеріали включено в навчально-методичне забезпечення учбового процесу для лікарів-інтернів, кафедри хірургії, променевої діагностики, радіаційної медицини, терапії та онкології ОНМедУ, кафедри хірургії навчально-наукового медичного інституту Чорноморського національного університету ім. Петра Могили (м. Миколаїв).

5. Ступінь обґрунтованості та достовірності положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Відповідно до поставленої мети і завдань дисертаційного дослідження автором досліджено і науково обґрунтовано системний підхід до хірургічного лікування хворих на новоутворення надниркових залоз. Методи дослідження, які були застосовані при виконанні кваліфікаційної роботи, є сучасними та високоінформативними, найбільш повно відповідають вирішенню поставлених задач. Огляд і порівняльний аналіз літературних джерел ґрунтується на критичному дослідженні 137 наукових праць, переважна більшість яких опублікована протягом останніх 10 років. Об'єм матеріалу достатній для отримання репрезентативних даних. Клінічна частина роботи базується на аналізі результатів оперативного лікування 108 хворих із виявленими новоутвореннями надниркових залоз, які в залежності від перенесеного оперативного втручання були розподілені на дві групи. Наукові положення та рекомендації чітко сформульовані, ґрунтуються на статистично доведених результатах відповідно до вимог доказовості медичних досліджень з використанням методів дисперсійного та кореляційного аналізу. Поставлені

завдання дослідження вирішені. Висновки обґрунтовані і логічно впливають з отриманих результатів.

6. Повнота викладу матеріалів дисертації в опублікованих працях і анотації. Назва дисертації відповідає темі та повністю розкриває її суть. За темою дисертації опубліковано 9 наукових праць, в тому числі 2 - у профільному журналі, індексованому Scopus, 3 - у вітчизняних фахових виданнях категорії Б, 4- в тезах матеріалів науково-практичних конференцій. Матеріали дисертаційної роботи доповідалися та обговорювалися на засіданнях науково-практичної конференції з міжнародною участю «Актуальні питання загальної та судинної хірургії», (28- 29 жовтня 2022 року, м. Київ), II Всеукраїнського форуму молодих вчених з міжнародною участю (27-28 червня 2024 року, м. Одеса), V міжнародної науково-практичної конференції "Science and Technology: Challenges, Prospects and Innovations" (26-28 грудня 2024 року, Осака, Японія), VI міжнародної науково-практичної конференції "Current Trends in Scientific Research Development" (16-18 січня, 2025 року, Бостон, США). За своїми назвами публікації охоплюють всі матеріали наукового дослідження, які представлені в дисертації.

7. Оцінка структури та змісту і обсягу роботи, її завершеність та рекомендації.

Структура і обсяг дисертації. Кваліфікаційна робота побудована за традиційною структурою, оформлена згідно до сучасних вимог. Складається з анотацій, вступу, огляду літератури- 1 розділ, матеріалів і методів дослідження- 1 розділ, двох розділів власних досліджень, аналізу та обговорення отриманих результатів- 1 розділ, висновків та практичних рекомендацій, списку використаних джерел, додатків. Робота ілюстрована 30 рисунками та 19 таблицями. У додатках представлені опубліковані за матеріалами дисертації наукові праці, методики розрахунків показників якості життя, акти впровадження.

Загальний обсяг дисертаційної роботи 190 сторінок, у тому числі основний текст - 158 сторінок. Список використаної літератури складається з 137 джерел, що включає 31 вітчизняне і 106 зарубіжних.

Анотації дисертації на державній та англійській мовах за структурою відповідають вимогам щодо оформлення дисертаційних робіт.

Вступу передуює список власних публікацій автора за темою дисертації. У вступі дисертаційної роботи зроблений достатньо переконливий акцент на актуальності дослідження, підкреслений зв'язок роботи з науковими планами, визначено мету і наукові завдання дослідження. Достатньо висвітлені наукова новизна одержаних результатів, теоретичне і практичне значення кваліфікаційної роботи, зазначено впровадження результатів дослідження в клінічну практику.

Розділ 1 (огляд літератури) складається з 3 підрозділів та включає в себе аналіз найсучасніших літературних даних стосовно проблеми хірургічного лікування новоутворень надниркових залоз, за обсягом, достатнім для повного висвітлення вирішуваних в кваліфікаційній роботі питань.

Огляд літератури представлений достатньою кількістю найсучасніших посилань, підкреслює сучасний стан проблеми і переконує у доцільності проведення такої наукової роботи.

Розділ 2 (матеріали та методи) складається із 10 підрозділів, що в достатній мірі передають інформативність обраних методик досліджень. Спектр використаних лікувально-діагностичних заходів відповідає сучасним досягненням ендокринної хірургії.

Отримані результати були опрацьовані статистично за допомогою програмного забезпечення Statistica 14.1.25 (TIBCO, США).

Розділ 3 «Результати лікування із застосуванням трансперитонеальної адреналектомії» висвітлює особливості та результати хірургічного лікування пацієнтів із застосуванням відеоендоскопічної трансперитонеальної

адреналектомії. В розділі присутні клінічні приклади, що в свою чергу позитивно характеризує роботу.

Розділ 4 «Оцінка ефективності застосування ретроперитонеального доступу при лікуванні новоутворень надниркових залоз» детально описує хворих основної групи, яким було виконано ендоскопічну ретроперитонеальну адреналектомію в модифікованому автором вигляді- її особливості та результати виконання. Наведені клінічні приклади надають розділу завершеності.

В **Розділі 5** «Порівняння ефективності та безпечності методів втручання» обговорюються та аналізуються отримані результати в порівняльному контексті. Розділ доказовий, добре аргументований.

Результати роботи відповідають обсягу поставлених задач та витримані з урахуванням усього обсягу сучасних методичних прийомів.

Оформлення списку використаних джерел відповідає вимогам МОН України, які пред'являються до дисертаційних робіт.

8. Недоліки дисертації щодо змісту та оформлення

Структура та зміст дисертації відповідає вимогам МОН України. Дисертаційний матеріал викладено послідовно та логічно, з адекватною інтерпретацією отриманих результатів. Основні положення відповідають принципам доказової медицини.

Зустрічаються як орфографічні, так і стилістичні помилки. Тому суттєвих зауважень щодо змісту, оформлення дисертації, які б вплинули на позитивне враження від представленої роботи, немає.

Хотілось би почути відповідь дисертанта на наступні запитання:

1). Яким чином Ви проводили лапароскопічну пластику троакарних гриж?

2). Під час маніпуляцій поблизу або безпосередньо на підшлунковій залозі при формуванні трансперитонеального доступу до лівої надниркової

залози чи проводили Ви інтра- та післяопераційну профілактику розвитку гострого панкреатиту?

3). Чи були у Вас пацієнти із двобічним ураженням надниркових залоз і якщо були, то до якої хірургічної тактики ви вдавалися?

4). Чи відмічали Ви прояви надниркової недостатності в післяопераційному періоді?

9. Рекомендації щодо використання результатів дисертації в практиці

Отримані результати дають підстави рекомендувати запропонований алгоритм вибору методу хірургічного лікування пухлин надниркових залоз до практичного використання в роботі хірургічних стаціонарів.

10. Відсутність (наявність) порушень академічної доброчесності.

Фактів порушень академічної доброчесності дисертантом під час виконання автором дисертаційного дослідження та написання роботи не виявлено. Рукопис кваліфікаційної роботи Владислава Слепова «Вибір оптимальних методик мініінвазивних втручань на наднирниках» обсягом 189 сторінок перевірено на плагіат програмним засобом «StrikePlagiarism». Оригінальність тексту на рівні 97,61 %.

11. Відповідність дисертації встановленим вимогам, які пред'являються до наукового ступеня доктора філософії

Кваліфікаційна робота Слепова Владислава Вікторовича на тему: «Вибір оптимальних методик мініінвазивних втручань на наднирниках» подана на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина» є завершеною самостійною науково-дослідною працею та має наукову і практичну цінність. Робота містить нове вирішення актуального наукового завдання ендокринної хірургії

щодо хірургічного лікування хворих на пухлини надниркових залоз. За
обсягом проведеного дослідження, глибиною аналізу, новизною отриманих
результатів, обґрунтованістю і достовірністю висновків та положень,
представлена до захисту наукова робота повністю відповідає вимогам щодо
кваліфікаційної роботи на здобуття наукового ступеня доктора філософії,
відповідно наказу МОН України «Про затвердження Вимог до оформлення
дисертації» від 12 січня 2017 р. № 40 та «Порядку присудження ступеня
доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради
закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора
філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12
січня 2022 р. №44, а автор Слепов Владислав Вікторович заслуговує
присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я»
за спеціальністю 222 «Медицина».

Офіційний рецензент:

Доктор медичних наук, професор
кафедри хірургії, променевої
діагностики, радіаційної медицини,
терапії та онкології ОНМедУ, доцент

